

Nr 522

Av fru **Skantz m. fl.**, om beredande av kvalificerad vård vid ungdomsvårdsskolorna av ungdomar med alkoholskador.

(Lika lydande med motion nr 432 i Första kammaren)

Alkoholmissbruket är ett av de mest oroande samhällsproblemen. Framför allt ger det tilltagande missbruket bland ungdom anledning till allvarliga farhågor för den framtida utvecklingen.

Genom den nya barnavårdslagen har huvudansvaret för nykterhetsvården beträffande ungdom under 21 år lagts på barnavårdsnämnderna. Polisrapporter och andra anmälningar om fylleriförseelser eller spritmissbruk behandlas därför numera i den mån de avser ungdomar av dessa nämnder. Visserligen kan ett stort antal sådana ärenden avskrivras efter utredning som visar, att det rört sig om engångsföreteelser eller att i det individuella fallet inga verkliga alkoholproblem föreligger, men den takt i vilken antalet alkoholskadade ungdomar ökat det senaste årtiondet är mycket oroande. Från år 1954 till år 1962 ökade antalet avdömda fylleriförseelser per 1 000 invånare begångna av ungdomar i åldern 15—17 år med 210 %, och ökningen för ungdomar i åldersgruppen 18—20 år var nära 100 %.

I de fall barnavårdsnämnd finner det nödvändigt att omhänderta en ung pojke eller flicka på grund av spritmissbruk betraktar man medicinspsykiatrisk vård som väsentlig. En placering i fosterhem är härför i allmänhet helt utesluten, och alternativet blir att söka plats för den unge vid skola tillhörande barna- och ungdomsvården. Plats brukar då av socialstyrelsen anvisas vid någon av de skolor, där möjligheterna till medicinsk och psykiatrisk terapi är speciellt goda. Vid dessa skolor vårdas emellertid även andra grupper med stort behov av sådan terapi, huvudsakligen elever med svår kriminell belastning och psykiska störningar. Lämpligheten i att på detta sätt blanda olika grupper omhändertagna ungdomar kan starkt ifrågasättas. Den långa väntetiden till i synnerhet specialskolorna visar, att platsantalet där måste vara otillräckligt.

Bland de anledningar som redovisas som dominerande eller bidragande anledning till intagning på ungdomsvårdsskola intar alkoholmissbruk en år för år allt större plats. 1956 är det första år som denna anledning redovisades separat och den angavs då som huvudanledning i 6,4 % då det gällde pojkarna och 5,9 % för flickorna. 1962 var motsvarande siffror 24,5 för pojkarna och 31,7 för flickorna. Men dessa siffror anger endast de ärenden

där alkoholmissbruk var den dominerande anledningen till omhändertagandet. 1962 var över hälften av såväl manliga som kvinnliga elever vid ungdomsvårdsskolorna kända för missbruk av sprit, och missbruket bedömdes som betydande för var femte pojke och var sjätte flicka.

Med hänsyn till vikten av att alkoholskadade ungdomar utan dröjsmål beredes den vård och behandling som bedömts som nödvändig förefaller det angeläget att platsantalet vid de ungdomsvårdsskolor, där man tar mot elever med behov av kvalificerad vård, utökas så att väntetiden blir minimal. Eftersom en differentiering av eleverna är önskvärd föreslås, att man vid utbyggnaden främst inriktar sig på att tillskapa särskilda vårdanstalter för de ungdomar, där alkoholproblemet är det dominerande symtomet på missanpassning. En sådan åtgärd skulle även medföra minskad väntetid för övriga ungdomar med behov av medicinsk-psykiatrisk vård, eftersom det skulle innebära en avlastning för redan befintliga skolor.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om snabba åtgärder för att genom omfördelning av platserna inom ramen för nu existerande ungdomsvårdsskolor organisera en skola för pojkar och en för flickor, båda med resurser till kvalificerad vård av ungdomar med alkoholskador.

Stockholm den 27 januari 1965

Anna-Greta Skantz

Börje Nilsson

Iris Ekroth

Sven Hammarberg

Rosa Svensson